

רפורמת "אופק חדש":

האם ובאיזו מידה הביאה הרפורמה לשיפור באטרקטיביות מקצוע ההוראה והישגי התלמידים במערכת?

דוד מעגן

הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה/סטודנט לתואר שלישי, חינוך, בר-אילן

maagand@gmail.com

רפורמת השכר "אופק חדש", אשר יושמה בהדרגה החל משנת הלימודים תשס"ח בביה"ס היסודיים ובחלק מחטיבות הביניים, נועדה בין היתר לחזק את מעמדם של המורים ולשפר את רמת השכר של מורים בכלל ומורים חדשים בפרט. במקביל להעלאת השכר של מורים, הורחבה משרתם של המורים ולמספר השעות ה"פרונטליות" בכיתות התווסף רכיב של שעות "פרטניות", שנועד ללמידה בקבוצות קטנות, ע"מ להבטיח השגת יעדים של שיפור הישגי התלמידים וצמצום פערים במערכת.

בהתאם לכך, הניתוח יתמקד בהיבטים שונים של איכות ואטרקטיביות מקצוע ההוראה, בשנים הראשונות ליישום הרפורמה, מתוך מטרה לבחון האם ובאיזו מידה הרפורמה הצליחה למשוך כוחות איכותיים יותר למערכת מצד אחד ולשמרם במערכת מצד שני. כמו כן, לאור הוספת רכיב השעות הפרטניות לביה"ס, נרצה לבחון האם ובאיזו מידה חל שיפור בתפוקות המערכת בכל הקשור להישגי התלמידים ובצמצום פערים בהישגי התלמידים במערכת.

לצורך בחינת שאלות אלו, נעשה שימוש במספר מדדים ומודלים סטטיסטיים, בהתבסס על נתונים מינהליים מהעשור האחרון, תוך הבחנה בין השנים שלאחר כניסת הרפורמה לשנים שטרם כניסת הרפורמה, באופן שמאפשר לזהות שינויי מגמות בשני שלבים עיקריים של הכשרה להוראה ושל הוראה בפועל.

באופן מפורט, ננסה לבחון האם בעקבות החלת הרפורמה, חל שיפור באיכות ובביקוש למקצוע ההוראה בקרב סטודנטים חדשים ובוגרי המכללות לחינוך וכן בקרב מורים חדשים במערכת, עפ"י מאפייני איכות של יכולת, עפ"י הישגיהם בבחינה הפסיכומטרית וכן מאפייני רקע סוציו-דמוגרפיים. כמו כן, ננסה לבחון האם הרפורמה הביאה לשיפור ביכולת השימור של מורים במערכת בכלל ובקרב מורים חדשים בפרט.

בנוסף, לאור הוספת רכיב של שעות פרטניות במסגרת הרפורמה, ננסה לבחון האם בעקבות הרפורמה חל שיפור בתפוקות המערכת עפ"י הישגי התלמידים בבחינות המיצ"ב מצד אחד והאם ניכר צמצום פערים בהישגים מצד שני.